

ЗАКОН
О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ
(Пречишћени текст)¹

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и однос Народне банке Србије према органима Републике Србије, међународним организацијама и институцијама.

За обавезе Народне банке Србије јемчи Република Србија.

Члан 2.

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије и обавља функције утврђене овим и другим законом.

Народна банка Србије је самостална и независна у обављању функција утврђених овим и другим законом, подлеже надзору Народне скупштине и њој је одговорна за свој рад.

Народна банка Србије, органи Народне банке Србије и чланови ових органа у обављању својих функција не примају нити траже упутства од државних органа и организација, као ни од других лица.

Државни органи и организације, као ни друга лица, не могу угрожавати самосталност и независност Народне банке Србије, нити могу вршити утицај на Народну банку Србије, органе Народне банке Србије и чланове ових органа у обављању њихових функција.

Члан 3.

Основни циљ Народне банке Србије јесте постизање и одржавање стабилности цена.

Народна банка Србије, не доводећи у питање остваривање свог основног циља, доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система.

Народна банка Србије, не доводећи у питање остваривање циљева из ст. 1. и 2. овог члана, подржаће спровођење економске политике Владе Републике Србије (у даљем тексту: *Влада*), послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Члан 4.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

- 1) утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- 2) управља девизним резервама;
- 3) утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- 4) издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- 5) уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018.

са иностранством, у складу са законом;

6) издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;

7) издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;

8) издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;

9) издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

10) издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

11) обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца у складу са законом;

12) утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;

13) издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

13а) издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;²

14) обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију не угрожавајући притом самосталност и независност из члана 2. овог закона;

15) обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

Члан 5.

Народна банка Србије је правно лице.

Народна банка Србије не уписује се у регистар правних лица.

Седиште Народне банке Србије је у Београду.

Народна банка Србије има печат, који садржи назив Републике Србије и назив и седиште Народне банке Србије, као и Велики грб Републике Србије.

² Ова одредба примењује се од 1. јануара 2019. године.

Члан 6.

Народна банка Србије има статут (у даљем тексту: Статут), који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 7.

Народна банка Србије може образовати филијале.

Унутрашња организација, делокруг, права и дужности филијала утврђују се Статутом.

Члан 8.

У саставу Народне банке Србије послује специјализована организација под називом: Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, која израђује новчанице и ковани новац и обавља друге послове утврђене законом и Статутом.

Члан 8а

(брисан)

Члан 9.

Народном банком Србије руководи гувернер Народне банке Србије.

Гувернер Народне банке Србије заступа и представља Народну банку Србије.

Народна банка Србије има од два до четири вицегувернера.

Члан 10.

Народна банка Србије, у извршавању својих функција, сарађује са Владом и другим државним органима и, у оквиру своје надлежности, а не угрожавајући остваривање својих циљева, предузима мере за унапређење те сарадње.

Члан 11.

Народна банка Србије може бити чланица међународних финансијских институција и може сарађивати са страним централним банкама, с регулаторним телима, као и с финансијским и кредитним институцијама, о чему обавештава Народну скупштину достављањем редовних шестомесечних извештаја, а по потреби и чешће ради извршавања свог основног циља и својих функција.

Народна банка Србије, не угрожавајући остваривање својих циљева, може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње, уз сагласност Владе.

II. ОРГАНИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ**Члан 12.**

Органи Народне банке Србије су:

- 1) Извршни одбор Народне банке Србије (у даљем тексту: Извршни одбор);
- 2) гувернер Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер);
- 3) Савет гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет).

Извршни одбор и гувернер одговорни су за остваривање циљева Народне банке Србије у оквиру својих надлежности утврђених овим законом.

Извршни одбор

Члан 13

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери Народне банке Србије (у даљем тексту: вицегувернери).

Члан 14.

Извршни одбор утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система, а посебно утврђује:

- 1) програм монетарне политике Народне банке Србије;
- 2) начин обрачуна, наплате и плаћања камате на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије, као и на средства на која Народна банка Србије плаћа камату;
- 3) услове и начин издавања хартија од вредности Народне банке Србије;
- 4) услове под којима и начин на који Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове;
- 5) политику одобравања краткорочних кредита;
- 6) политику курса динара;
- 7) основице за обрачунавање обавезне резерве и стопе обавезне резерве, као и начин, услове и рокове издвајања и коришћења средстава обавезне резерве банака;
- 8) политику управљања девизним резервама, као и смернице за управљање тим резервама;
- 9) друге инструменте и мере монетарне и девизне политике;
- 10) мере за одржавање ликвидности банака;
- 11) мере и активности, у оквиру надлежности Народне банке Србије, ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Прописи Народне банке Србије из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Извршни одбор утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин утврђивања каматних стопа Народне банке Србије.

Члан 15.

Извршни одбор, у складу са законом, доноси прописе и друге опште акте у области контролне и надзорне функције над лицима која обављају делатности из члана 4. тач. 6) до 10) овог закона (у даљем тексту: финансијске институције), као и у областима заштите права и интереса корисника услуга из тачке 11) тог члана и издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и контроле из тачке 13а) тог члана.

Извршни одбор решењем одлучује о давању и одузимању банкама дозвола за рад, о давању и одузимању друштвима за осигурање дозвола за обављање послова осигурања, о давању и одузимању дозвола за обављање послова финансијског лизинга, о давању и одузимању друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозвола за рад и дозвола за управљање тим фондовима, као и о испуњености услова за покретање стечајног поступка, односно поступка ликвидације над овим финансијским институцијама.

Извршни одбор решењем одлучује и о давању и одузимању платним институцијама дозвола

за пружање платних услуга, као и о давању и одузимању институцијама електронског новца дозвола за издавање овог новца.

Члан 15а

Извршни одбор доноси прописе и друге опште акте у области реструктурирања банака у складу са законом којим се уређују банке.

Извршни одбор одлучује о усвајању плана реструктурирања, отклањању препрека за реструктурирање, отпису и конверзији капитала, избору лица које врши независну процену вредности имовине и обавеза, покретању поступка реструктурирања, као и о инструментима и мерама које се предузимају у реструктурирању, а доноси и друге појединачне акте у поступку реструктурирања банке и банкарске групе, у складу са законом којим се уређују банке.

Члан 15б

Извршни одбор даје смернице за јединствену примену прописа из надлежности Народне банке Србије.

Члан 16.

Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно.

Седнице Извршног одбора одржавају се ако је присутна већина чланова Извршног одбора.

Седницама Извршног одбора председава гувернер.

Извршни одбор доноси одлуке већином гласова свих чланова. У случају изједначеног броја гласова, одлучује глас гувернера.

Члан Извршног одбора не може се уздржати од гласања.

На седнице Извршног одбора позива се министар надлежан за послове финансија, који на њима учествује без права гласа.

Извршни одбор доноси пословник о раду, којим се нарочито уређују начин сазивања и одржавања седница, питања која се разматрају на седницама и друга питања у вези с радом Извршног одбора.

Члан 17.

(брисан)

Гувернер и вицегувернери

Члан 18.

Гувернер:

- 1) руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад;
- 2) спроводи одлуке Извршног одбора и Савета;
- 3) доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета;
- 4) предлаже прописе, опште и појединачне акте које доносе Извршни одбор и Савет, ако овим законом није друкчије уређено;
- 5) уређује унутрашњу организацију Народне банке Србије и систематизацију радних места у Народној банци Србије, као и радне односе запослених у Народној банци Србије (у даљем тексту: запослени);

б) именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Народној банци Србије (у даљем тексту: руководиоци);

7) обавља и друге послове утврђене овим и другим законом на начин који није у супротности са циљевима из члана 3. овог закона.

Прописи из става 1. тачка 3) овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 19.

Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије.

Гувернер се бира на шест година, с правом поновног избора.

За гувернера може бити биран држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за заснивање радног односа, има високо образовање стечено на студијама другог степена и најмање десет година радног искуства у областима економије, финансија или банкарства.

Гувернер избором заснива радни однос у Народној банци Србије.

Члан 20.

Гувернер не може:

1) бити посланик у Народној скупштини, члан Владе или органа или тела које је образовала Народна скупштина или Влада, не може обављати функцију органа или члана органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе или синдикалне организације, не може обављати функцију у политичкој странци, нити може обављати било коју другу јавну функцију или јавни посао;

2) бити члан управног, извршног или надзорног одбора или другог органа финансијске институције, предузећа за ревизију или другог лица над чијим пословањем Народна банка Србије врши контролу, односно надзор или с којим сарађује у обављању својих функција, нити може бити запослен у тим лицима, односно њихов сарадник;

3) имати акције, уделе или дужничке хартије од вредности финансијске институције, предузећа за ревизију или другог правног лица над чијим пословањем Народна банка Србије врши контролу, односно надзор или с којим сарађује у обављању својих функција;

4) имати акције, уделе или дужничке хартије од вредности у правним лицима која имају учешће у финансијској институцији, предузећу за ревизију или другом правном лицу над чијим пословањем Народна банка Србије врши контролу, односно надзор или с којим сарађује у обављању својих функција.

Учешће, у смислу става 1. овог члана, подразумева директно или индиректно право или могућност да се оствари гласачко право у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над капиталом тог правног лица.

Гувернер не може бити лице које је повезано с лицима која обављају функције или послове из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, односно која поседују акције, уделе или дужничке хартије из става 1. тач. 3) и 4) овог члана.

Ако гувернер или са њим повезано лице поседују акције, уделе или дужничке хартије од вредности из става 1. тач. 3) и 4) овог члана, дужни су да их отуђе у року од три месеца од дана избора на место гувернера.

Гувернер је дужан да, одмах након избора, Народној скупштини да писмену изјаву о томе да он и лица повезана с њим не обављају функције ни послове из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, да не

поседују акције, уделе или дужничке хартије из става 1. тач. 3) и 4) овог члана, односно да ће их, у случају да их поседују, отуђити у року из става 4. овог члана.

Повезано лице, у смислу ст. 3. и 5. овог члана, има значење утврђено у закону којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

У случају из става 4. овог члана, гувернер је дужан да, након три месеца од дана избора, Народној скупштини да писмену изјаву да он и са њим повезана лица више не поседују акције, уделе или дужничке хартије од вредности из става 1. тач. 3) и 4) овог члана.

Гувернер је дужан да у свему поступа у складу с прописима којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан 21.

Вицегувернере бира Народна скупштина, на предлог гувернера.

Вицегувернери се бирају на шест година, с правом поновног избора.

Ако вицегувернеру престане функција пре истека мандата, нови вицегувернер бира се на период до истека мандата вицегувернера коме је функција престала.

На избор, неспојивост функција и сукоб интереса вицегувернера сходно се примењују одредбе члана 19. ст. 3. и 4. и члана 20. овог закона.

Поједини послови које гувернер може поверити вицегувернерима ближе се уређују Статутом.

Гувернер, на почетку свог мандата, именује вицегувернера који га, кад је гувернер спречен да врши своју функцију, замењује са истим правима и дужностима.

Чл. 21а и 21б

(брисани)

Савет

Члан 22.

Савет чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија (у даљем тексту: Одбор за финансије).

Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора.

Ако члану Савета функција престане пре истека мандата, нови члан Савета бира се на период до истека мандата члана Савета коме је функција престала.

Чланови Савета нису запослени у Народној банци Србије.

На избор, неспојивост функција и сукоб интереса чланова Савета сходно се примењују одредбе члана 19. став 3. и члана 20. овог закона.

Поред услова из члана 19. став 3. овог закона, најмање један члан Савета мора имати најмање десет година искуства на пословима рачуноводства или ревизије.

Наслов

(брисан)

Члан 23.

Савет:

- 1) доноси Статут, на предлог Извршног одбора;
- 2) утврђује режим курса динара, на предлог Извршног одбора, уз сагласност Владе;
- 3) доноси стратегију управљања девизним резервама, на предлог Извршног одбора;
- 4) одлучује о чланству у међународној финансијској организацији и институцији;
- 5) доноси финансијски план Народне банке Србије;
- 6) усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије;
- 7) врши избор руководиоца у организационој јединици Народне банке Србије за послове интерне ревизије;
- 8) врши избор спољног ревизора;
- 9) разматра извештај спољног ревизора, прати примену препорука тог ревизора у Народној банци Србије;
- 10) врши надзор над системом финансијског извештавања, управљања ризицима и унутрашњих контрола у Народној банци Србије;
- 11) оцењује да ли су рачуноводствене политике и процедуре које су усвојене у Народној банци Србије одговарајуће;
- 12) усваја годишњи план о обављању интерне ревизије у Народној банци Србије (у даљем тексту: интерна ревизија) и периодично разматра извештаје о обављеној интерној ревизији;
- 13) врши надзор над обављањем интерне ревизије и обављањем усклађености пословања у Народној банци Србије;
- 14) доноси стратегију развоја Народне банке Србије, коју предлаже Извршни одбор, и прати њено спровођење;

Савет по потреби, а најмање два пута годишње, Народној скупштини подноси извештај о свом раду.

Члан 24.

Гувернер је дужан да најмање једном у три месеца Савету достави извештај о спровођењу монетарне политике, као и о надзору над финансијским институцијама и давању и одузимању дозвола из члана 59. овог закона.

Извршни одбор је дужан да најмање једном у три месеца Савету достави извештај о активностима и актима из чл. 15 и 15а овог закона.

Ради обављања послова из члана 23. овог закона, Савет може од Извршног одбора и гувернера захтевати да му доставе одговарајућу документацију и податке који су настали у раду Народне банке Србије.

Члан 25.

Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца.

Седнице Савета одржавају се ако су присутна најмање три члана Савета.

Савет доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова Савета.

Члан Савета не може се уздржати од гласања.

Савет доноси пословник о свом раду, којим се нарочито уређују начин сазивања и одржавања седница, питања која се разматрају на седницама и друга питања у вези с радом Савета.

Престанак функције

Члан 26.

Гувернеру, вицегувернерима и члановима Савета (у даљем тексту: функционер Народне банке Србије) престаје функција истеком мандата, а пре истека мандата – ако поднесу писмену оставку, као и у случају разрешења с функције.

Нови функционер Народне банке Србије бира се најкасније до истека мандата функционера коме истиче мандат, а најраније 120 дана пре дана истека мандата. Мандат новог функционера почиње да тече наредног дана од дана престанка функције претходног функционера.

Ако функционеру Народне банке Србије функција престане пре истека мандата, нови функционер бира се у року од 90 дана од дана престанка функције, осим ако је нови функционер већ изабран у складу са ставом 2. овог члана.

Члан 27.

Функционери Народне банке Србије оставку подносе Народној скупштини и дужни су да о поднетој оставци без одлагања обавесте Савет.

Функционеру Народне банке Србије који је поднео оставку функција престаје избором новог, а најкасније истеком 90 дана од дана подношења оставке.

Одбор за финансије констатује престанак функције функционера Народне банке Србије.

Наслов

(брисан)

Члан 28.

Функционер Народне банке Србије разрешава се функције:

1) ако је правноснажно осуђен за кривично дело против привреде, права по основу рада, имовине, државних органа, правосуђа, јавног реда и правног саобраћаја и службене дужности или је правноснажно осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци;

2) ако се утврди да је, због нестручног и несавесног обављања функције и озбиљнијих пропуста у доношењу и извршавању одлука и организовању послова Народне банке Србије, дошло до знатног одступања од остварења основног циља из члана 3. овог закона;

3) ако се, на основу налаза и мишљења надлежне здравствене установе, утврди да је због здравственог стања трајно изгубио радну способност за вршење функције или је привремено неспособан за вршење функције у трајању дужем од шест месеци;

4) ако не достави или достави лажну изјаву о подацима из члана 20. став 5. овог закона, односно поступи супротно ставу 1. тог члана;

5) ако се утврди да не испуњава услове за избор из члана 19. овог закона.

Савет испитује постојање разлога за разрешење функције гувернера и вицегувернера, а Одбор за финансије испитује постојање разлога за разрешење функције члана Савета.

Ако Савет, односно Одбор за финансије утврди да постоји неки од разлога за разрешење гувернера и вицегувернера, односно члана Савета, дужан је да о томе без одлагања писмено обавести председника Републике Србије и Народну скупштину, односно председника Народне скупштине, са образложењем.

При испитивању постојања разлога из става 1. овог члана, Савет је дужан да затражи изјашњење гувернера, односно вицегувернера, а Одбор за финансије – изјашњење члана Савета.

Уз обавештење из става 3. овог члана, Савет изјашњење гувернера и вицегувернера доставља Народној скупштини, а Одбор за финансије изјашњење члана Савета доставља председнику Народне скупштине.

Одлуку о разрешењу функционера Народне банке Србије доноси Народна скупштина, на основу образложеног обавештења из става 3. овог члана.

Функционеру Народне банке Србије функција престаје доношењем одлуке о разрешењу.

Против одлуке о разрешењу, функционер Народне банке Србије може поднети жалбу Уставном суду, у року од 30 дана од дана објављивања ове одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 29.

Функционер Народне банке Србије се после престанка функције, у периоду од шест месеци, не може запослити или на други начин радно ангажовати у финансијској институцији или другом правном лицу над којим Народна банка Србије врши надзор или с којим сарађује у обављању својих функција.

Гувернер и вицегувернери имају право на накнаду у случају истека мандата, престанка функције због подношења оставке или разрешења с функције из разлога утврђених у члану 28. став 1. тачка 3) овог закона, и то у висини од 80% зараде исплаћене у месецу пре истека мандата, односно доношења одлуке о разрешењу – до заснивања радног односа, а најдуже шест месеци од престанка функције.

Чл. 30–33.

(брисани)

III. УТВРЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МОНЕТАРНЕ ПОЛИТИКЕ

Мере и инструменти монетарне и девизне политике

Члан 34.

Народна банка Србије утврђује и спроводи монетарну и девизну политику у Републици Србији:

- 1) утврђивањем референтне каматне стопе и других каматних стопа Народне банке Србије;
- 2) издавањем хартија од вредности;
- 3) спровођењем операција на отвореном тржишту;
- 4) обављањем дисконтних послова;
- 5) самосталним вођењем политике курса динара и утврђивањем, уз сагласност Владе, режима курса динара;
- 6) одобравањем краткорочних кредита;
- 7) утврђивањем обавезне резерве банака код Народне банке Србије;
- 8) утврђивањем мера за одржавање ликвидности банака;
- 9) доношењем прописа и предузимањем мера и других активности из области девизног

пословања утврђених овим и другим законом;

10) утврђивањем других инструмената и мера монетарне и девизне политике;

11) обављањем других послова утврђених овим и другим законом на начин који није у супротности с циљевима из члана 3. овог закона.

Издавање хартија од вредности и операције на отвореном тржишту

Члан 35.

Народна банка Србије може издавати краткорочне хартије од вредности које гласе на домаћу или страну валуту, на основу одлуке којом се утврђују обим емисије, рокови доспећа и други услови за издавање хартија од вредности, као и начин пласмана и исплате тих хартија.

Народна банка Србије може, ради управљања девизним резервама, издавати и дугорочне хартије од вредности које гласе на домаћу или страну валуту. О издавању ових хартија Народна банка Србије доноси одлуку, којом се утврђују намена, обим емисије и рокови доспећа тих хартија, као и услови и начин њиховог издавања, пласмана и исплате.

Члан 36.

Народна банка Србије операције на отвореном тржишту спроводи куповином и продајом хартија од вредности, као и обављањем других послова с тим хартијама и другим финансијским инструментима.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет хартија од вредности и других финансијских инструмената из става 1. овог члана, као и услове и начин обављања операција на отвореном тржишту.

Дисконтни послови

Члан 37.

Народна банка Србије може куповати од банака хартије од вредности.

Народна банка Србије може купљене хартије од вредности из става 1. овог члана продавати и пре истека рока њиховог доспећа.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет хартија од вредности из става 1. овог члана, као и услове и начин под којима купује и продаје те хартије.

Одобравање краткорочних кредита

Члан 38.

Народна банка Србије може банкама, ради обезбеђења њихових редовних потреба за ликвидношћу, одобравати кредите с роком доспећа до годину дана, на основу залог хартија од вредности.

Народна банка Србије може одобрити краткорочни кредит за одржавање ликвидности солвентној банци којој је хитно потребно привремено обезбедити ликвидност, и то на основу залог хартија од вредности, девиза и других одговарајућих средстава обезбеђења.

Народна банка Србије уређује врсту и квалитет средстава обезбеђења на основу којих одобрава кредите из ст. 1. и 2. овог члана, као и услове и начин одобравања тих кредита.

Члан 39.*(брисан)***Обавезна резерва****Члан 40.**

Народна банка Србије утврђује висину обавезне резерве банака прописивањем стопе обавезне резерве, врсте депозита и других средстава на која се та стопа примењује.

Народна банка Србије може обавезну резерву банака утврдити и на повећање одређених врста депозита и других средстава банака, као и на ванбилансне обавезе банака.

Народна банка Србије може утврдити и диференциране стопе обавезне резерве, зависно од врсте и рочности депозита и других средстава.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин за обрачунавање и издвајање обавезне резерве.

Референтна каматна стопа и друге каматне стопе**Члан 41.**

Народна банка Србије утврђује референтну каматну стопу и објављује је на својој Интернет презентацији.

Народна банка Србије утврђује каматне стопе на пласмане и друга потраживања Народне банке Србије, као и каматне стопе на средства на која Народна банка Србије плаћа камату, и прописује начин обрачуна, наплате и плаћања камате.

Другим потраживањима из става 2. овог члана сматрају се и средства издвојена код Народне банке Србије која су мања од прописаних.

Каматне стопе из става 2. овог члана Народна банка Србије објављује на својој интернет презентацији.

Мере за одржавање ликвидности банака и других финансијских организација**Члан 42.**

Народна банка Србије, ради одржавања ликвидности банака, може прописати:

- 1) услове и начин одобравања депозитних и кредитних олакшица;
- 2) услове и начин обезбеђења ликвидности исплате депозита физичких и правних лица код банака;
- 3) друге мере за одржавање ликвидности банака.

Прописи, мере и активности из области девизног пословања**Члан 43.**

Народна банка Србије самостално води политику курса динара.

Народна банка Србије, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара.

Одлука Народне банке Србије о утврђивању режима курса динара објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 44.

Народна банка Србије купује и продаје девизе и ефективни страни новац на девизном

тржишту ради спровођења монетарне политике, у складу са утврђеним режимом курса динара, односно ради одржавања одговарајућег нивоа девизних резерви.

Народна банка Србије може куповати и продавати девизе и ефективни страни новац на девизном тржишту и ради одржавања ликвидности плаћања према иностранству.

Народна банка Србије може банкама замењивати девизе у ефективни страни новац и ефективни страни новац у девизе.

Члан 45.

Народна банка Србије прописује:

- 1) услове и начин интервенције Народне банке Србије на девизном тржишту;
- 2) врсте девиза и ефективног страног новца који се купују и продају на девизном тржишту;
- 3) услове и начин замене ефективног страног новца у девизе и девиза у ефективни страни новац, замене ефективног страног новца, односно девиза у једној валути за ефективни страни новац, односно девизе у другој валути, као и замене оштећеног и ваноптицајног ефективног страног новца;
- 4) друге мере из девизног пословања ради остваривања утврђене политике курса динара.

Члан 46.

Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, банкама прописати обавезу да држе одређени износ у девизама на рачуну код Народне банке Србије или код страних банака.

Народна банка Србије може, у складу са утврђеном монетарном политиком, прописати и друге мере ради одржавања ликвидности у плаћањима са иностранством.

Члан 47.

Народна банка Србије може од домаћих и страних банака примати депозите у девизама.

Ради обављања законом утврђених функција, Народна банка Србије може отварати рачуне у иностранству.

Члан 48.

Народна банка Србије може се, ради премошћавања текућих неравномерности у приливу и одливу девиза, задуживати у иностранству у своје име и за свој рачун, са роком отплате до годину дана.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, Народна банка Србије може се код Међународног монетарног фонда задуживати са роком отплате дужим од годину дана.

Члан 49.

Девизне резерве Народне банке Србије чине:

- 1) потраживања Народне банке Србије у девизама на рачунима у иностранству;
- 2) хартије од вредности на рачунима Народне банке Србије у иностранству;
- 3) специјална права вучења и резервна позиција код Међународног монетарног фонда;
- 4) злато и други племенити метали;
- 5) ефективни страни новац.

Члан 50.

Народна банка Србије управља девизним резервама у складу с начелима ликвидности и сигурности.

Народна банка Србије одлучује о формирању и коришћењу девизних резерви, као и о управљању и располагању тим резервама, у складу с монетарном и девизном политиком и смерницама за управљање девизним резервама, на начин којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству.

Члан 51.

Народна банка Србије купује и продаје у иностранству девизе, ефективни страни новац, хартије од вредности и друге облике активе, ради обезбеђења одговарајућег облика и валутне структуре девизних резерви.

Народна банка Србије може куповати и продавати динаре у иностранству.

Члан 52.

Златом, у смислу овог закона, сматрају се златне полуге, злато на рачунима Народне банке Србије у иностранству и ковано злато.

Народна банка Србије може извозити и износити у иностранство, као и увозити и уносити из иностранства, златне полуге и злато у непрерађеном и кованом облику.

Народна банка Србије може у земљи куповати и продавати златне полуге, а може користити и услуге претапања и изливања златних полука.

Издавање новчаница и кованог новца и управљање токовима готовине**Члан 53.**

Новчана јединица Републике Србије јесте динар, који се дели на 100 пара.

Народна банка Србије има искључиво право издавања новчаница и кованог новца у Републици Србији.

Члан 54.

Све новчане обавезе из послова закључених у Републици Србији између предузећа, других домаћих правних лица и грађана, изражавају се у динарима и извршавају средствима плаћања која гласе на динаре, ако законом није друкчије одређено.

Члан 55.

Народна банка Србије издаје новчанице и ковани новац, утврђује апоене и основна обележја новчаница и кованог новца.

Натписи и текстови на новчаницама и кованом новцу исписују се ћириличким и латиничким писмом.

Народна банка Србије доноси одлуке о пуштању у оптицај и повлачењу из оптицаја новчаница и кованог новца.

Члан 56.

Гувернер утврђује начин и услове повлачења похабаних новчаница и замене оштећених новчаница и кованог новца, чије трошкове сноси Народна банка Србије.

Члан 57.

Народна банка Србије, уз претходно прибављену сагласност Владе, доноси одлуку о издавању новчаница за ванредне потребе земље настале услед ратног или ванредног стања.

Члан 57а

Народна банка Србије издаје пригодни ковани новац и нумизматички новац.

Пригодни ковани новац је законско средство плаћања.

Одлуку о издавању новца из става 1. овог члана Народна банка Србије доноси поводом историјских, научних, културних, спортских, хуманитарних или других догађаја који су од општег значаја за Републику Србију или су од међународног значаја, на иницијативу Владе или на своју иницијативу.

Одлуком из става 3. овог члана нарочито се утврђује количина новца који се издаје, као и његова номинална вредност, односно продајна цена, састав, апоенска структура и основна обележја.

Народна банка Србије може да продаје новац из става 1. овог члана – непосредно или преко овлашћених лица.

Кад у свом пословном објекту непосредно продаје новац из става 1. овог члана или друге производе специјализоване организације у њеном саставу – на Народну банку Србије не примењује се закон којим се уређује трговина.

Народна банка Србије ближе прописује услове и начин издавања новца из става 1. овог члана.

Члан 58.

Фалсификати папирних новчаница и фалсификовани или оштећени (пробушени) ковани новац нису законско средство плаћања.

Ако постоји сумња да су новчанице и ковани новац који су законско средство плаћања у Републици Србији фалсификовани или су фалсификоване стране новчанице, Народна банка Србије утврђује њихову аутентичност.

Новчанице и ковани новац из става 1. овог члана предају се Народној банци Србије без накнаде.

Народна банка Србије прописује начин поступања с новчаницама и кованим новцем из става 2. овог члана.

Народна банка Србије прописује услове под којима се могу репродуковати новчанице и ковани новац који су у оптицају или су повучени из оптицаја.

Члан 58а

Народна банка Србије планира издавање новчаница и готовог новца и управља токовима готовине снабдевањем банака новчаницама и кованим новцем и преузимањем од банака новчаница и кованог новца.

Народна банка Србије утврђује најнижи апоен у оптицају на који се заокружују обрачуни у готовинском платном промету.

Народна банка Србије прописује начин управљања токовима готовине.

Платни системи

Члан 59.

Народна банка Србије води рачуна о ефикасном и сигурном функционисању и развоју платних система и, у складу са законом, доноси прописе којима се уређују ови системи.

Гувернер доноси прописе из става 1. овог члана и друге опште акте у области платних система и решењем одлучује о давању и одузимању операторима платног система дозвола за рад овог система.

Члан 60.

Народна банка Србије води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, и за ове послове наплаћује накнаду.

На средства из става 1. овог члана која су положена као депозит на рачуну Народна банка Србије плаћа камату, у складу са уговором закљученим с депонентом.

Послови за Републику Србију

Члан 61.

Народна банка Србије може, на основу закона, односно уговора, а у име и за рачун Републике Србије, обављати послове фискалног агента у вези са задуживањем Републике Србије у иностранству, односно послове у вези с повлачењем средстава и отплатом обавеза према иностранству, као и послове издавања дугорочних хартија од вредности који се односе на чланство Републике Србије у Међународном монетарном фонду.

Народна банка Србије може, на основу закона, односно уговора, обављати и друге послове за Републику Србију.

Члан 62.

Народна банка Србије не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица Републици Србији, аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе, јавним предузећима и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће, нити може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза.

Народна банка Србије не може непосредно куповати хартије од вредности које издају субјекти из става 1. овог члана.

Забрана из става 1. овог члана не односи се на дневне кредите чије рокове доспећа није могуће продужавати, као ни на кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица који се одобравају Републици Србији за измиривање њених обавеза по основу чланства у Међународном монетарном фонду.

Кредите и кредитне олакшице банкама у којима контролно учешће имају Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе – Народна банка Србије може одобравати под условима и на начин који су утврђени овим законом.

Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће из ст. 1. и 4. овог члана ако непосредно или посредно:

- 1) имају могућност да остваре више од 50% гласачких права у правном лицу, или

- 2) имају власништво над више од 50% капитала тог правног лица, или
- 3) могу именовати више од половине чланова управног или надзорног одбора или другог органа управљања правног лица.

IV. КОНТРОЛНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 63.

Народна банка Србије издаје и одузима дозволе за рад и врши надзор над финансијским институцијама, а предузима и друге мере у складу са законом.

Послови надзора над финансијским институцијама обављају се у Народној банци Србије на начин којим се обезбеђују оперативна самосталност организационих јединица у којима се обављају ти послови и њихова раздвојеност у односу на друге функције и послове Народне банке Србије и којим се спречава сукоб интереса.

Народна банка Србије може донети прописе којима се утврђују стандарди стабилног и сигурног пословања субјеката које контролише, односно над којима врши надзор.

Народна банка Србије води евиденцију о издатим дозволама из става 1. овог члана. Ова евиденција је јавна књига и води се у електронском облику, а доступна је на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Члан 64.

При вршењу надзора над финансијским институцијама Народна банка Србије има право увида у пословне књиге и другу документацију финансијских институција, као и лица која су с њима повезана имовинским, управљачким или пословним односима.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења контролне функције, у складу са овим и другим законом.

Члан 65.

Ради унапређења своје контролне функције, Народна банка Србије сарађује са страним институцијама и домаћим органима и институцијама надлежним за надзор у области финансијског пословања.

Народна банка Србије може податке прибављене у обављању своје контролне функције размењивати са органима и институцијама из става 1. овог члана.

IVa. ФУНКЦИЈА РЕСТРУКТУРИРАЊА БАНАКА

Члан 65a

При спровођењу реструктурирања банке, односно члана банкарске групе и вршењу других овлашћења у вези с тим реструктурирањем, Народна банка Србије има право увида у пословне књиге и другу документацију банке, односно члана банкарске групе, као и у пословне књиге и другу документацију лица која су с њима повезана имовинским, управљачким или пословним односима.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења овлашћења из става 1. овог члана, у складу са овим и другим законом.

Члан 65б

Ради обављања функције реструктурирања банака, односно члана банкарске групе, Народна банка Србије сарађује са агенцијом надлежном за осигурање депозита, с домаћим органима и институцијама надлежним за надзор у области финансијског пословања, са страним телима надлежним за реструктурирање финансијских институција и за надзор у области финансијског пословања, као и с другим надлежним телима.

Народна банка Србије може податке прибављене у обављању функције реструктурирања банака размењивати са органима, институцијама и телима из става 1. овог члана у складу са законом којим се уређује пословање банака.

Члан 65в

Послови који се односе на реструктурирање банака обављају се у Народној банци Србије на начин којим се обезбеђују њихова оперативна самосталност и организациона раздвојеност у односу на друге функције и послове Народне банке Србије и којим се спречава сукоб интереса.

Послови надзора над финансијским институцијама и послови који се односе на реструктурирање банака обављају се у Народној банци Србије на начин којим се обезбеђују одвојено руковођење сваким од тих послова и њихова организациона раздвојеност и којим се спречава сукоб интереса.

Народна банка Србије унутрашњим општим актима ближе уређује сарадњу и размену података између организационих јединица у чијем су делокругу послови из става 2. овог члана, као и између тих организационих јединица и других организационих јединица Народне банке Србије.

V. ПОСЕБНА ОВЛАШЋЕЊА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ**Члан 66.**

Народна банка Србије може банци, на њен захтев, дати овлашћење за обављање послова платног промета и кредитних послова са иностранством ако утврди да та банка испуњава услове за обављање тих послова које прописује Народна банка Србије.

Народна банка Србије може одузети овлашћење из става 1. овог члана ако банка не испуњава услове из става 1. овог члана.

Члан 67.

Народна банка Србије води регистре банака овлашћених за обављање послова платног промета и кредитних послова са иностранством, као и регистре сагласности датих за отварање филијала, других организационих облика и представништава банака у иностранству, као и представништава страних банака у Републици Србији.

Народна банка Србије прописује услове за упис и начин вођења регистара из става 1. овог члана.

Регистри из става 1. овог члана су јавне књиге.

Подаци уписани у регистар из става 1. овог члана су јавни.

VI. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Члан 68.

Народна банка Србије може да пропише обавезу за правна лица и предузетнике да евидентирају, прикупљају, обрађују и достављају одређене податке.

Народна банка Србије ближе прописује садржај података из става 1. овог члана и начин њиховог достављања.

Члан 69.

Народна банка Србије, ради ефикасног извршавања циљева и функција, развија аутоматизоване информационе системе и прописује начин и услове укључивања правних лица и предузетника у те системе.

Члан 70.

Народна банка Србије саставља билансе и извештаје на основу података добијених од правних лица и предузетника, сопствених база података и аутоматизованих информационих система, у складу са законом.

VII. ОДНОС НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ И ВЛАДИ

Члан 71.

Народна банка Србије, најкасније 15. децембра текуће године, доставља Народној скупштини, ради информисања, програм монетарне политике за наредну годину.

Народна банка Србије, најкасније 30. јуна наредне године, подноси Народној скупштини годишњи извештај о монетарној политици, уз образложење свих фактора који су утицали на спровођење те политике, као и годишњи извештај о стабилности финансијског система.

Народна банка Србије, најкасније 30. септембра текуће године, подноси Народној скупштини полугодишњи извештај о монетарној политици, уз образложење свих фактора који су утицали на спровођење те политике.

Народна банка Србије, најкасније 30. јуна наредне године, подноси Народној скупштини годишњи извештај о свом пословању и резултатима рада.

Садржина извештаја из ст. 2, 3. и 4. овог члана утврђује се Статутом.

Народна банка Србије је дужна да програм монетарне политике из става 1. овог члана без одлагања објави у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Гувернер у Народној скупштини образлаже програм монетарне политике и извештаје из овог члана.

Народна скупштина не може Народној банци Србије давати било каква упутства на основу достављеног програма монетарне политике и поднетих извештаја из овог члана.

Члан 72.

Гувернер може бити позван на седницу Владе.

Влада, односно надлежна министарства достављају Народној банци Србије, ради давања мишљења, нацрте закона и других прописа који су у вези с циљевима, функцијама, правима и

обавезама Народне банке Србије.

Влада, односно надлежно министарство доставља Народној банци Србије, ради давања мишљења, нацрт меморандума о буџету, економској и фискалној политици и нацрт закона којим се уређује буџет, и то благовремено, у складу с роковима прописаним законом којим се уређује буџетски систем.

Министарство надлежно за послове финансија, и то најмање једном годишње, доставља Народној банци Србије писмено обавештење о планираним новим задужењима Републике Србије у иностранству, као и о очекиваним коришћењима иностраних кредита и отплатама по тим кредитима, ради сагледавања утицаја ових задужења на утврђивање и спровођење монетарне политике.

Министарство надлежно за послове финансија благовремено обавештава Народну банку Србије о свим трансакцијама Републике Србије које се односе на њено спољно задужење.

Члан 72а

Народна банка Србије има право предлагања Народној скупштини закона из своје надлежности.

Гувернер или вицегувернер на седници Народне скупштине образлаже закон који је предложила Народна банка Србије.

VIII. ИМОВИНА, ПРИХОДИ, РАСХОДИ И КАПИТАЛ

Члан 73.

Имовину Републике Србије коју користи Народна банка Србије чине динарски и девизни краткорочни и дугорочни пласмани, девизна средства, хартије од вредности, остала актива и имовинска права у поседу Народне банке Србије, покретне и непокретне ствари и новчана средства на жиро-рачуну Народне банке Србије.

Имовина из става 1. овог члана користи се за пословање Народне банке Србије.

Гувернер доноси акте о прибављању и коришћењу имовине из става 1. овог члана, као и о управљању и располагању том имовином, осим о отуђењу непокретних ствари.

Члан 74.

Народна банка Србије има финансијски план, којим се утврђују планирани приходи и расходи Народне банке Србије за наредну годину.

Финансијски план за наредну годину Народна банка Србије, ради информисања, доставља Народној скупштини најкасније 31. децембра текуће године.

Члан 75.

Народна банка Србије остварује приходе:

- 1) од камате и других прихода на средства депонована у иностранству;
- 2) од камате на кредите и друге пласмане и потраживања;
- 3) од накнада за вршење услуга;
- 4) куповином и продајом хартија од вредности;
- 5) од позитивних курсних разлика;

б) остале приходе које остварује својим пословањем и пословањем специјализоване организације у свом саставу.

Извршни одбор утврђује јединствену тарифу по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

Члан 76.

Из прихода које Народна банка Србије оствари, подмирују се:

- 1) камате и други трошкови по иностраним кредитима;
- 2) камате на средства која се држе код Народне банке Србије;
- 3) камате и други трошкови по хартијама од вредности;
- 4) трошкови израде новчаница и кованог новца;
- 5) материјални и нематеријални трошкови и трошкови амортизације;
- 6) негативне курсне разлике;
- 7) зараде запослених;
- 8) остали трошкови које Народна банка Србије има у свом пословању и у пословању специјализоване организације у свом саставу.

Члан 77.

Република Србија је власник целокупног капитала Народне банке Србије.

Капитал Народне банке Србије чине основни капитал и посебне резерве.

До достизања износа минималног основног капитала Народне банке Србије од 10.000.000.000 динара, целокупна добит Народне банке Србије распоређује се у основни капитал.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана, целокупна добит Народне банке Србије распоређује се у посебне резерве Народне банке Србије до достизања износа ових резерви од 20.000.000.000 динара.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана и износа посебних резерви из става 4. тог члана, добит проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује се на следећи начин: 33,3% у основни капитал и 66,7% у посебне резерве.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана и износа посебних резерви из става 4. тог члана, добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује се на следећи начин: 10% у основни капитал, 20% у посебне резерве и 70% у буџет Републике Србије.

У складу са ставом 6. овог члана, Народна банка Србије део добити из тог става преноси буџету Републике Србије – у року од десет дана од дана достављања Народној скупштини годишњих финансијских извештаја Народне банке Србије, са извештајем овлашћеног ревизора.

Члан 78.

Остварени губитак Народне банке Србије покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна – из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије.

Хартије од вредности којима је покривен губитак, Народна банка Србије може наплатити и

пре рока доспећа – продајом ради очувања текуће ликвидности, уз сагласност Савета.

Ако Република Србија не покрије губитак Народне банке Србије на начин утврђен у ставу 1. овог члана, тај се губитак покрива из добити Народне банке Србије остварене у наредним годинама, и то пре расподеле добити прописане чланом 77. овог закона.

Члан 78а

Народна банка Србије није обвезник пореза на добит правних лица, као ни других директних пореза и судских и других такси и накнада од чијег су плаћања изузети државни органи и организације.

IX. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Члан 79.

Годишњи финансијски извештаји Народне банке Србије (у даљем тексту: годишњи финансијски извештаји) сачињавају се у складу са законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Годишње финансијске извештаје, са извештајем овлашћеног ревизора, Савет доставља, ради информисања, Народној скупштини до 30. јуна наредне године.

Народна банка Србије је дужна да годишње финансијске извештаје објави у „Службеном гласнику Републике Србије” у року од месец дана од дана њиховог достављања Народној скупштини.

Члан 80.

(брисан)

Члан 81.

Ревизија годишњих финансијских извештаја врши се на начин утврђен законом којим се уређује ревизија финансијских извештаја и Међународним стандардима ревизије.

Народна банка Србије бира спољног ревизора у складу са законом којим се уређују јавне набавке, на период од најмање три пословне године.

Члан 81а

Народна банка Србије има организациону јединицу која обавља послове интерне ревизије (даље у тексту: Интерна ревизија);

Избор руководиоца Интерне ревизије врши Савет, на основу спроведеног јавног конкурса.

Интерна ревизија врши се на основу плана који усваја Савет, а може се спроводити и ванредно на основу захтева Савета, Извршног одбора или гувернера.

X. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 82.

Организација рада Народне банке Србије ближе се, у складу са законом, уређује Статутом и унутрашњим општим актима Народне банке Србије, а нарочито:

- 1) унутрашња организација Народне банке Србије и систематизација радних места у

Народној банци Србије;

- 2) права, обавезе и одговорности руководиоца;
- 3) права, обавезе и одговорности запослених у обављању послова и задатака;
- 4) зараде и накнаде функционера Народне банке Србије и запослених;
- 5) заштита података означених одређеним степеном тајности (у даљем тексту: тајни подаци) и безбедност информација у Народној банци Србије;
- 6) управљање документима у Народној банци Србије.

Члан 83.

На права, обавезе и одговорности из радног односа запослених примењује се закон којим се уређују радни односи, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 84.

Пријем у радни однос у Народној банци Србије врши гувернер.

Члан 85.

Функционери Народне банке Србије и запослени не могу се у обављању послова руководити својим политичким опредељењима.

На запослене сходно се примењују одредбе члана 20. став 1. тач. од 2) до 4) овог закона.

Запослени може ван радног времена, а уз претходну писмену сагласност гувернера, обављати плаћене додатне послове и активности само ако њихово обављање не утиче на могућност стварања сукоба интереса или на непристрасно обављање његових послова.

Члан 86.

Народна банка Србије, у складу с прописима, стара се о архивској грађи, односно архивском материјалу насталим у раду Народне банке Србије и у раду органа и организација чији је она правни следбеник, као и о другој архивској грађи, односно архивском материјалу чији је ималац.

Члан 86а

Као тајни подаци настали у пословању Народне банке Србије нарочито се одређују подаци који се односе на:

- 1) управљање девизним резервама;
- 2) преговоре са организацијама и институцијама из члана 11. овог закона;
- 3) издавање новчаница и кованог новца и управљање токовима готовине;
- 4) појединачне податке и показатеље пословања субјеката над којима Народна банка Србије врши контролну, односно надзорну функцију.

Као тајни подаци настали у пословању Народне банке Србије могу се законом или унутрашњим општим актом Народне банке Србије одредити и други подаци чијим би откривањем неовлашћеним лицима могла наступити штета по остваривање циљева и обављање функција Народне банке Србије.

Функционери Народне банке Србије и запослени дужни су да чувају тајне податке без обзира на начин на који су их сазнали.

Обавеза из става 3. овог члана остаје и након престанка радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије.

Члан 86б

Народна банка Србије, гувернер, вицегувернери и други запослени не одговарају за штету која настане у обављању послова Народне банке Србије, осим ако се докаже да нису поступали у доброј вери.

За штету из става 1. овог члана, запослени из тог става не могу одговарати ни након престанка радног односа у Народној банци Србије, односно престанка вршења функције.

Народна банка Србије сносиће трошкове заступања лица из става 1. овог члана у судским и управним поступцима покренутим у вези с пословима из тог става.

Народна банка Србије сносиће трошкове из става 3. овог члана и лицима којима је престао радни однос у Народној банци Србије.

Ако је у одговарајућем поступку правноснажном одлуком утврђено да су лица из става 1. овог члана причинила штету из тог става намерно или крајњом непажњом, ова лица су дужна да Народној банци Србије надокнаде трошкове заступања из става 3. овог члана, као и износ исплаћене штете у складу са законом.

Члан 86в

Против управног акта Народне банке Србије донетог у обављању њених функција може се водити управни спор, али тужба против овог акта не може спречити ни одложити његово извршење.

У управном спору против акта из става 1. овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривично дело

Члан 87.

(Престао да важи 1. јануара 2006. године)

2. Наслов

(брисан)

Чл. 88–90.

(брисани)

3. Мере и новчане казне

Члан 91.

Народна банка Србије изриче мере и новчане казне банци у складу са законом којим се уређује пословање банака:

- 1) ако банка не поступа у складу с прописима Народне банке Србије из члана 40. овог закона;
- 2) ако банка не спроводи мере које је Народна банка Србије прописала ради одржавања ликвидности банака из члана 42. овог закона;
- 3) ако банка не поступа у складу с прописима Народне банке Србије из члана 45. овог закона;

- 4) ако се банка не придржава мера које је Народна банка Србије прописала ради одржавања ликвидности у плаћањима са иностранством из члана 46. овог закона;
- 5) ако банка не поступа у складу с прописима Народне банке Србије из члана 58. став 4. овог закона;
- 6) ако банка не поступа у складу с прописима Народне банке Србије из члана 58а став 3. овог закона;
- 7) ако банка не достави одговарајуће податке у складу с прописима из члана 68. овог закона.

4. Прекршаји

Члан 91а

Новчаном казном од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако не достави одговарајуће податке у складу с прописима из члана 68. овог закона.

Новчаном казном од 25.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако не достави одговарајуће податке у складу с прописима из члана 68. овог закона.

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 15.000 до 150.000 динара.

Члан 91б

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се функционер Народне банке Србије који поднесе лажну изјаву из члана 20. ст. 5 и 7. овог закона.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се бивши функционер Народне банке Србије који прекрши забрану из члана 29. став 1. овог закона.

За прекршај из ст. 1. и 2. овог члана изриче се мера јавног објављивања пресуде, а може се изрећи и мера забране вршења одређених послова.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 92.

Гувернер и чланови Савета биће изабрани најкасније два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Савет ће изабрати вицегувернере најкасније месец дана од избора гувернера и чланова Савета.

У првом сазиву Савета Народне банке Србије председник Савета бира се на пет година, један члан Савета на четири године, један члан Савета на три године, један члан Савета на две године и један члан Савета на једну годину.

Ако члану Савета престане функција пре истека мандата, нови члан Савета бира се на период до истека мандата члана коме је функција престала.

Члан 93.

Народна банка Србије донеће Статут и друге опште акте у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Гувернер, уз претходно прибављену сагласност Савета, доноси акт о организацији и систематизацији радних места Народне банке Србије, најкасније месец дана од дана доношења

Статута Народне банке Србије.

Члан 94.

Запослени у Народној банци Србије биће распоређени на радна места утврђена актом о организацији и систематизацији из члана 93. став 2. овог закона наредног дана од дана ступања на снагу тог акта.

Запослени који не буду распоређени на радна места у складу с актом о организацији и систематизацији из става 1. овог члана остају нераспоређени и остварују права у складу са законом.

Члан 95.

Народна банка Србије наставља да користи непокретности, опрему, средства за рад, информационе системе, новчана и непословна средства, предмете и архиву са стањем на дан ступања на снагу овог закона.

Члан 96.

Прописи донети на основу Закона о Народној банци Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 и 73/2000) примењиваће се до доношења одговарајућих аката на основу овог закона.

Члан 97.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о Народној банци Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 и 73/2000).

Члан 98.

Овај закон ступа на снагу 19. јула 2003. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије

(„Службени гласник РС“, бр. 44/2010)

Члан 96.

Народна банка Србије ће послове које обавља у складу са Законом о Народној банци Србије („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/2003, 55/2004 и 85/2005 – др. закон – у даљем тексту: Закон) наставити да обавља у складу с надлежностима утврђеним овим законом.

Члан 97.

Гувернер и вицегувернери изабрани у складу са одредбама Закона настављају да обављају функције утврђене овим законом до истека мандата на који су изабрани.

Председник и чланови Савета Народне банке Србије изабрани у складу са одредбама Закона настављају да обављају функције чланова Савета утврђене овим законом до истека мандата на који су изабрани.

Гувернеру, вицегувернерима, председнику и члановима Савета Народне банке Србије који су поднели оставке, односно који су сами затражили престанак функције до дана ступања на снагу овог закона, функција престаје пре истека мандата у складу са одредбама Закона.

Члан 98.

Прописи које је Народна банка Србије донела на основу Закона остају на снази до доношења нових прописа у складу са овим законом.

Народна банка Србије ће одредбе прописа донетих на основу Закона које су у супротности са овим законом ускладити у року од једне године од дана његовог ступања на снагу.

Савет ће донети Статут Народне банке Србије у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Народна банка Србије ускладиће своје унутрашње опште акте са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу Статута Народне банке Србије.

Члан 99.

Овај закон ступа на снагу 1. јула 2010. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије

(„Службени гласник РС“, бр. 76/2012)

Члан 24.

Народна банка Србије ће послове које обавља у складу са Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/03, 55/04 и 85/05 – др. закон и 44/10 – у даљем тексту: Закон) наставити да обавља у складу с надлежностима утврђеним овим законом.

Гувернер, вицегувернери, директор Управе за надзор и чланови Савета биће изабрани у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Гувернер, вицегувернери и чланови Савета који су обављали функцију до дана ступања на снагу овог закона наставиће да обављају функцију до избора функционера из става 2. овог члана.

Члан 25.

Прописи које је Народна банка Србије донела на основу Закона остају на снази до доношења нових прописа у складу са овим законом.

Народна банка Србије ће одредбе прописа донетих на основу Закона које су у супротности са овим законом ускладити у року од једне године од дана његовог ступања на снагу.

Савет ће донети Статут у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Народна банка Србије ускладиће своје унутрашње опште акте са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу Статута Народне банке Србије.

Члан 26.

Ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу 5. августа 2012. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије

(„Службени гласник РС“, бр. 106/2012)

Члан 13.

Председник и чланови Савета гувернера Народне банке Србије, као и директор Управе за надзор над финансијским институцијама, изабраће се у складу са овим законом у року од 30 дана од дана ступања на снагу тог закона.

Члан 14.

Након истека мандата вицегувернера Народне банке Србије изабраних до дана ступања на снагу овог закона, код првог следећег избора један вицегувернер бираће се на период од четири године, други на три године, а остали на две године.

Ако вицегувернеру Народне банке Србије изабраном у складу са ставом 1. овог члана функција престане пре истека мандата, нови вицегувернер бираће се на период до истека мандата вицегувернера коме је функција престала.

Код првог избора директора Управе за надзор над финансијским институцијама у складу са овим законом, директор Управе бираће се на период од пет година.

Ако директору Управе за надзор над финансијским институцијама изабраном у складу са ставом 3. овог члана функција престане пре истека мандата, нови директор Управе бираће се на период до истека мандата директора коме је функција престала.

Код првог избора чланова Савета гувернера Народне банке Србије у складу са овим законом, председник Савета бираће се на период од пет година, а остали чланови Савета на четири, три, две и једну годину.

Ако члану Савета гувернера Народне банке Србије изабраном у складу са ставом 5. овог члана функција престане пре истека мандата, нови члан Савета бираће се на период до истека мандата члана коме је функција престала.

Члан 15.

Гувернер и вицегувернери Народне банке Србије изабрани у складу са Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010 и 76/2012) своје функције утврђене овим законом наставиће да обављају до истека мандата на који су изабрани.

Члан 16.

Савет гувернера Народне банке Србије донеће Статут Народне банке Србије у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Народна банка Србије своје унутрашње опште акте ускладиће са овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу Статута Народне банке Србије.

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу 6. новембра 2012. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије

(„Службени гласник РС“, бр. 14/2015)

Члан 22.

Народна банка Србије ускладиће Статут Народне банке Србије са овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, а своје унутрашње опште акте у року од три месеца од дана ступања на снагу тог статута.

Члан 23.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о пригодном кованом новцу („Службени лист СРЈ“, бр. 46/96).

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу 12. фебруара 2015. године.

Одредбе овог закона којима се уређују надлежности Народне банке Србије у вези с реструктурирањем банака примењују се од 1. априла 2015. године.

***Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије
(„Службени гласник РС“, бр. 44/2018)***

Члан 26.

Управа за надзор над финансијским институцијама образована у оквиру Народне банке Србије у складу са Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010 и 76/2012) – престаје с радом даном ступања на снагу овог закона, а основне организационе јединице у саставу ове управе настављају да обављају послове као основне организационе јединице Народне банке Србије у складу с делокругом утврђеним на дан ступања на снагу овог закона унутрашњим општим актом Народне банке Србије којим се уређује њена унутрашња организација.

Члан 27.

Гувернер, вицегувернери и чланови Савета гувернера Народне банке Србије који су обављали функцију до дана ступања на снагу овог закона наставиће да обављају функцију до истека мандата на који су изабрани.

Директор Управе за надзор над финансијским институцијама који је обављао функцију до дана ступања на снагу овог закона – наставиће да обавља функцију члана Извршног одбора Народне банке Србије, као вршилац дужности вицегувернера, с правима и дужностима вицегувернера утврђеним законом, Статутом Народне банке Србије и овлашћењем гувернера Народне банке Србије, и то до избора новог вицегувернера у складу са овим законом, а најдуже 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 28.

Народна банка Србије ускладиће Статут Народне банке Србије и своје унутрашње опште акте у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу 9. јуна 2018. године, а члан 1. овог закона примењује се од 1. јануара 2019. године.